

W sprawie terminologii elementarnych jednostek t. zw. typologii leśnej.

(À propos de la terminologie des unités élémentaires de la typologie forestière).

Zarówno w polskiej jak i rosyjskiej literaturze leśnej, omawiającej zagadnienie t. zw. typów czyli podstawowych jednostek gospodarczo-leśnych (typologia leśna), a również w literaturze fitogeograficzno-leśnej, zauważyć się daje znaczną nieokreśloność i dowolność terminologii tych jednostek, wpływającą z pomieszania lub niezbyt ścisłego rozgraniczenia pojęć różnych kategorii i wielkości. Pojęcia i terminy „typ lasu“, „typ drzewostanu“, „typ zbiorowiska leśnego“

są używane i komentowane nazbyt dowolnie, stosowane jako synonimy, rzadko ściśle odgraniczane, a często natomiast przyrównywane do nowego fitosocjologicznego pojęcia „asocjacji leśnej“. Wprowadzenie tego ostatniego do literatury leśnej, bez pewnych zastrzeżeń i omówień, a zwłaszcza bez określenia fitosocjologicznej wartości pojęć wyżej wymienionych, powiększa jeszcze istniejący zamęt terminologiczno-pojęciowy w dziedzinie typologii, powodując nadużywanie terminu „asocjacja“; w rezultacie wszystkie te terminy, jakkolwiek rozpowszechnione już i spopularyzowane, otoczone są pewną atmosferą niejasności i względności, która powoduje, że nie zawsze jest wiadomo, co ma na myśli dany autor, mówiąc o „typie lasu“, „asocjacji leśnej“ etc.

Łatwo zrozumieć, iż podobna dowolność i nieokreśloność terminologii i pojęć, panująca w podstawowych dziedzinach nauki leśnej, nie może wyjść na korzyść tej ostatniej; to też zadaniem niniejszego artykułu jest wyświetlenie ich wzajemnego stosunku.

Ponieważ ścisła i niedwuznaczna terminologia jest konsekwencją ścisłego rozgraniczenia pojęć, to pierwszym naszym zadaniem będzie rozgraniczenie ich według kategorii i pochodzenia, o ile skrytykowały się one (pojęcia) dotąd w nauce, i w związku z tem, rozpatrzenie prawidłowości odpowiadających im terminów.

Pomieszanie pojęć, o którym mowa, z kolei rzeczy jest wynikiem dwóch różnorodnych tendencji, które w dziedzinie typologii znajdują swój wyraz; fitosocjologicznej, klasyfikującej z rzeszenia leśne¹⁾, i gospodarczo-technicznej, klasyfikującej drzewostany. Aby więc dojść do zamierzonego celu, należy przedewszystkiem odzielić od siebie te dwa zasadnicze momenty; dlatego też zajmiemy się przedewszystkiem omówieniem pojęcia „asocjacji“, zgodnie z panującymi w zachodnio-europejskiej literaturze poglądami, a następnie postaramy się określić socjologiczną wartość innych rozpatrywanych tu pojęć.

Jako podstawowe pojęcie młodej, rozwijającej się dopiero gałęzi wiedzy botanicznej, asocjacja roślinna czyli zespół roślinny (według ustalającej się polskiej nomenklatury²⁾) jest pojmo-

¹⁾ Używam tutaj stale, dla określenia najogólniejszego pojęcia faktu współżycia roślin, terminu „zrzeszenie roślinne“ zamiast starszego i bardziej rozpowszechnionego „zbirowisko roślinne“, uważając, iż więcej odpowiada istocie tego pojęcia, gdyż zawiera pewien socjologiczny pierwiastek, podczas gdy „zbirowisko“ wskazuje raczej na chaotyczne, przypadkowe skupienie jednostek. Niemieckie: „Pflanzenverein“ i „Pflanzengesellschaft“ oraz rosyjskie „Soobszczestwo“ wykazują ten pierwiastek w wysokim stopniu i bardziej odpowiadają polskiemu: „zrzeszenie“ niż „zbirowisko“.

²⁾ Pawłowski B. Projekt polskiego słownictwa fitosocjologicznego. (Wiśniewski T. Metody i zadania współczesnej socjologii roślin. Przyroda i Technika 1924).

wane mniej lub więcej szeroko; o kryteria i zakres jego toczą się w nauce spory (różne szkoły fitosocjologiczne), ale bądź co bądź, wszyscy zgadzają się na jedno, iż reprezentuje ono elementarną jednostkę, stanowiącą podwalinę klasyfikacji socjologicznej, podobnie jak gatunek w systematyce roślin, i wobec tego, w hierarchji pojęć fitosocjologii zajmuje określone i niedwuznaczne stanowisko. Jest ono, inaczej mówiąc, pojęciem określoną taksonomiczną kategorią¹⁾, a mianowicie kategorii I-go stopnia, czyli pierwszym stopniem uogólnienia wyników analizy szeregu płatów lokalnych²⁾ (Lokalbestand, Einzelbestand, Assoziationsindividuum, Elementarassoziation, individu d'association — u różnych autorów), które są pojęciem konkretnym, reprezentującym konkretną elementarną jednostkę (podczas gdy asocjacja jest takąż jednostką, lecz abstrakcyjnej natury).

Co do stanowiska w hierarchji pojęć, to dla przedstawienia tych stosunków, przytaczamy poniżej schemat, zestawiający kategorie pojęć, zgodnie ze stanowiskiem wielu autorów, poczynając od najwyższych (bardziej złożonych), kończąc na najniższych (bardziej elementarnych).

Typ wegetacji (typ szaty roślinnej).

Grupa (klasa) formacyj.

Formacja (grupa asocjacji).

Asocjacja (zespół).

Jeżeli chodzi o ustalenie zakresu pojęcia „asocjacji leśnej“, to wspomnieć należy, iż metodologja fitosocjologiczna napotyka tu na pewną szczególną trudność, wynikającą z tego faktu, że zrzeszenia leśne są nader złożonej struktury (wybitna warstwowość i w związku z tem różnorodność form życiowych), i wobec tego zachodzi pytanie, czy poszczególne warstwy są tu elementarnymi zrzeszeniami czy też całość, począwszy od mchów i ziół, kończąc na drzewach? Ogromna większość fitosocjologów oświadcza się za tą drugą koncepcją, widząc w zrzeszeniach leśnych wielowarstwowe, ekonomicznie skomplikowane zrzeszenia, których dolne warstwy uwarunkowane są w mniejszym lub większym stopniu przez górne; to też stosując w dalszym ciągu pojęcia zrzeszenia i asocjacji leśnej, będziemy odnosili je do całości kompleksu utworów warstwowych, wytworzonych przez roślinność leśną.

Z powyższych omówień wynika, że omawianego terminu i pojęcia (asocjacja leśna) nie można stosować tam, gdzie chodzi tylko o jedną lub kilka warstw zrzeszenia leśnego lub tam, gdzie z jakich-

¹⁾ Rübel, Geobotanische Untersuchungsmethoden 1922, str. 185.

²⁾ Nomenklatura według projektu polskiego słownictwa Dr. Pawłowskiego (patrz wyżej).

kolwiek względów rozpatrujemy socjologicznie nieokreśloną część tego zrzeszenia.

Mając przed sobą jakieś zrzeszenie leśne, tylko wówczas zastosować możemy do niego omawiany termin, jeśli stwierdzimy lub wiemy, iż mamy do czynienia z płatem lokalnym pewnej asocjacji, z konkretnym jej wypadkiem; wówczas, praktycznie biorąc, niema różnicy pomiędzy obydwooma pojęciami (konkretnem „płata“ i abstrakcyjnym „asocjacji“). Nie wiedząc jednak o tem, jakiej jednostce socjologicznej (płatowi jednej czy grupie płatów kilku asocjacji i t. d.) odpowiada dana część zrzeszenia, możemy mówić tylko „o zrzeszeniu leśnem“; to pojęcie jest bowiem najogólniejszem pojęciem fitosocjologii t. j. nie ma określonej rangi a każdej z nich odpowiada ¹⁾.

W związku z tem wyjaśnia się istotne znaczenie tego rodzaju terminu jak „typ zrzeszenia (zbiorowiska) leśnego“, spotykanego niekiedy w literaturze, a stosowanego jako synonim „asocjacji“. Ponieważ, jak wspomnieliśmy wyżej, „zrzeszenie leśne (roślinne)“ jest socjologiczną jednostką każdego stopnia taksonomicznego, poczynając od „typu wegetacji“, kończąc na „asocjacji“, przeto wyrażenie „typ zrzeszenia“ może mieć najrozmaitsze znaczenie, wskazując zarówno na elementarną jednostkę jak i na złożoną (wyższego stopnia). Jeżeli natomiast ustalimy co jest elementarnem zrzeszeniem i nazwiemy je odrębnem mianem, wówczas nieokreśloność będzie wykluczoną. Elementarne zrzeszenie jest niczem innym, jak płatem lokalnym asocjacji, jak gdyby jej osobnikiem, t. j. takim zrzeszeniem, w którym odnaleźć możemy wszystkie cechy właściwe danej asocjacji i które, zachowując swoją jednolitość na pewnej przestrzeni, wyodrębnia się temi cechami od sąsiednich zrzeszeń (płatów innych asocjacji). Po takim omówieniu dopiero „typ zrzeszenia“ okaże się istotnie synonimem „asocjacji“; sam przez się ma zbyt ogólnikowy charakter, ale właśnie dlatego, jak zobaczymy niżej, okazać się może odpowiednim w innej dziedzinie pojęć i dla innej klasyfikacji.

Przejdźmy teraz do terminów i pojęć wytworzonych na gruncie nauki leśnej.

„Typ drzewostanu“ i „typ lasu“ — w bardziej określonym znaczeniu są wytworami obcej nauki; pierwszy jestto „tip nasządzeń“ Morozowa, drugi „Waldtyp“ fińskich leśników, a obecnie także „tip liesa“ rosyjskiej typologii, którą oficjalnie wprowadzono do praktyki urządzeniowej (1925) ²⁾. Poza tem jednak ściślejszem znaczeniem, związanem ze źródłami pochodzenia, obydwa te terminy bywają używane u nas „w najrozmaitszym sensie, jako „typ lasu“ i „typ drzewostanu“ — bez żadnych już omówień i zastrzeżeń.

¹⁾ Rübel, l. c.

²⁾ Towstolies D., Typy i bonitety. Liesn. Choz., Liesoprom. i Topl. 1926, Nr. 7.

Typologje, w związku z którymi powstały te pojęcia i terminy, zarówno rosyjska jak i fińska, są próbami stworzenia gospodarczo-praktycznej klasyfikacji lasów na podstawach przyrodniczych, w szczególności fitosocjologicznych.

Różnica zasadnicza między niemi i ich podstawowemi jednostkami tkwi w różnicy kryterjów, na podstawie których ustalamy i wyodrębniamy te jednostki; pierwsza czyni to na podstawie typów gleby i podłoża, druga na podstawie typów „runa leśnego“ (Naturvegetation). Z fitosocjologicznego punktu widzenia doskonalszą musi być ta druga (typologia fińska), szukająca kryterjum w samym zrzeszeniu (w jego składzie i strukturze), podczas gdy rosyjska szuka je poza niem (w środowisku), ale tak jedna jak i druga koncepcja odbiega znacznie od zachodnio-europejskiego pojmowania asocjacji. Pomimo fitosocjologicznych przesłanek i kryterjów, jednostki ustalone temi metodami mogą tylko przypadkowo pokrywać się z asocjacjami, ustalaniem ściśle fitosocjologiczną metodą t. j. biorącą pod uwagę przedewszystkiem skład i strukturę zrzeszeń, nie wyłączając żadnych warstw.

Jest to zrozumiałem, jeśli się zważy, że obydwie te klasyfikacje mają jeden i ten sam cel praktyczno-gospodarczy: ugrupowanie drzewostanów¹⁾ zależnie od natury siedliska, w jednej na podstawie runa, w drugiej gleby, jako wykładników tego siedliska; fitosocjologia zaś dostarcza tutaj tylko najogólniejszych przesłanek.

Jaka jest więc socjologiczna wartość ustalanych tutaj jednostek? Odnośnie do zakresu fitosocjologicznego „typów drzewostanów“ Morozowa, to jakto wykazał Sukaczew²⁾, w pewnych wypadkach odpowiadać one mogą asocjacjom, w innych znów szerszym (bardziej złożonym) socjologicznym jednostkom. Co do „typu lasu“ (Waldtyp), to według Du Rietz³⁾ reprezentuje on grupę asocjacji „bliźniaczych“ t. j. takich, które posiadają pewne warstwy wspólne, poza tem zaś innemi warstwami różnią się od siebie. Stąd wynika, iż również „typ lasu“ fitosocjologicznie nie jest równoznacznym z asocjacją, reprezentując bardziej złożoną jednostkę.

Ostatecznie więc dochodzimy do przekonania, że tak w jednym jak i w drugim wypadku, mamy do czynienia z jednostkami fitosocjologicznie bliżej nieokreślonymi lub różnej war-

¹⁾ Przez „drzewostan“ rozumiem w ogólności warstwę drzewną zrzeszeń leśnych, a nie podstawową jednostkę współczesnej techniki gospodarczo-leśnej.

²⁾ Sukaczew, Rastitielnaja asocjacja i tip nasażdienij, Izw. Leningrad Liesn. Institut. XXXII, 1925.

³⁾ Du Rietz. Zur methodolog. Grundlagen d. modern. Pflanzen-sociologie, Upsala 1921, str. 116.

tości (wielkości), inaczej, „typ lasu“ Cajandra i „typ drzewostanu“ Morozowa w socjologicznej hierarchji pojęć najlepiej odpowiadają najogólniejszemu pojęciu „zrzeszenia leśnego“. Jak teraz, wobec tych przesłanek, przedstawia się sprawa z terminologią tych jednostek?

Na niewłaściwość terminu „tip nasażdzenij“ (typ drzewostanu) wskazywano niejednokrotnie w literaturze rosyjskiej. Jak w polskim tak i w rosyjskim brzmieniu, stawia on nam przed oczy przede wszystkim drzewostan (nasażdzenie), wskazując tendencyjnie czy też przypadkowo na zasadniczy, niezależnie od fitosocjologicznych przesłanek, cel i charakter tej typologii — gospodarczo-praktyczny.

Ponieważ jednak typologia ta, grupując drzewostany zależnie od stosunków siedliskowych (glebowo-gruntowych), grupuje jednocześnie i cały kompleks roślinności leśnej na pewne jednostki, jak stwierdziliśmy wyżej, nieokreślonej lub różnej socjologicznie wielkości, to „typy drzewostanów“ są w istocie rzeczy „typami zrzeszenia leśnego“ (patrz wyżej), ustalaniem pod kątem widzenia stosunków siedliskowych (co w dalszem rozwinięciu oznacza dla leśnika pod kątem widzenia ich gospodarczej wartości).

Z tego powodu termin ten nie odpowiada Morozowskiej koncepcji, natomiast zachowuje w pełni swą terminologiczną wartość dla innego rodzaju klasyfikacji: — klasyfikacji czysto techniczno-leśnej (np. taksacyjnej), gdzie grupuje się drzewostany z punktu widzenia ich „bonitacyj“, form zadrzewienia i zwarcia, składu etc.. abstrahując od wszelkich bio-socjologicznych przesłanek i posługując się kryteriami tylko techniczno-gospodarczej natury.

Z kolei przechodzimy do „typu lasu“ (Waldtyp, tip liesa). U fińskich autorów określa on zrzeszenia roślin dolnych warstw lasu („Pflanzengesellschaften der Untervegetation der Wälder“) ¹⁾, w Rosji, gdzie termin ten wprowadzono ostatnio do praktyki urzędniowej, zaznaczają się dwie koncepcje ²⁾; według jednych pojęcie to równoznacznem jest z pojęciem asocjacji (czyli ma określoną socjologiczną rangę), według drugiej — oznacza ono „asocjację“, ustaloną pod kątem widzenia znaczenia gospodarczego (czyli nieokreślonej socjologicznie rangi, co odpowiada, zgodnie z powyżej ustalonymi tu pojęciami, „typowi zrzeszenia leśnego“). Widzimy tedy jak różne poglądy kryją się pod tem mianem, to też sam przez się, jako wyrażenie, termin ten zawiera źródło nieokreśloności, będąc przytem nielogicznym i nietrafnym, a to z następujących powodów:

Jako konkretne pojęcie — „las“ ma charakter przede wszystkim fizjognomiczny, to też mówiąc „typ lasu“, mamy na myśli przede wszystkim fizjognomiczne jego postacie, uwarunkowane głównie war-

¹⁾ Cajander, Ilvessalo; Über Waldtypen II, Acta Forest. Fenn. str. 13.

²⁾ Towstolies, l. c.

stwą drzew. Sam przez się, bez komentarzy, „las“ nie mówi jeszcze nic o fakcie współżycia roślin, ten las składających, lecz tylko (jako pojęcie zbiorowe) o zbiorze ich, skupieniu. Tymczasem wydaje się naturalnem, że podstawowa jednostka typologiczno-socjologiczno-leśna winna posiadać miano wskazujące choćby najogólniej na istotę lasu, który jest zrzeszeniem roślinnem (zjawiskiem socjologicznem), podobnie jak to czyni nazwa podstawowej jednostki fitosocjologii — asocjacja (associare, łączyć, łączyć). Dalej, — w dziedzinie fitogeografii i fitosocjologii „las“ oznacza ten najogólniejszy fizjognomiczny typ szaty roślinnej (typ wegetacji; por. wyżej podany schemat kategorii fitosocjologicznych), w którym panują drzewa, podobnie jak łąka, step, mszarnik etc. oznaczają inne typy wegetacji. Jest on więc tutaj pojęciem najwyższej taksonomicznej kategorii, oznaczając jednostkę najbardziej złożoną. Dlatego też przez „typ lasu“ pojmo- wać należy jednostkę bardzo złożoną (grupa formacji leśnych), która w gospodarczo-leśnym sensie nie może stanowić elementarnej jednostki („typu“).

W specjalnie fińskim ujęciu zwłaszcza, termin „typ lasu“ nie może być uważany za trafny, gdyż (niezależnie od powyższych zastrzeżeń) stwarzając słowem „las“ obraz fizjognomiczny lasu, uwarunkowany obecnością warstwy drzewnej (o którą zresztą przedewszystkiem chodzi w typologii), określa sobą nie typy tej warstwy lub całości kształtu roślinności leśnej, lecz przede wszystkim zrzeszenia roślin dolnych warstw (Untervegetation).

Tak więc „typ lasu“, zarówno w fińskim jak i rosyjskim (jako asocjacja leśna w ścisłym słowa tego znaczeniu — dla Sukaczewa, lub „asocjacja“, rozpatrywana z punktu widzenia gospodarczej wartości — dla innych) pojmowaniu, jest terminologicznie błędnem wyrażeniem tak z punktu widzenia fitosocjologicznego jak i leśnego (bardziej jeszcze niż „typ drzewostanu“ Morozowa).

Z poprzednich rozważań wynika, że tam gdzie chodzi o klasyfikację drzewostanów na podstawach fitosocjologicznych lub fitogeologicznych (w każdym bądź razie nie techniczno-gospodarczych) kryterjów (jak u Morozowa i Cajandra), mamy jednocześnie do czynienia z klasyfikacją zrzeszeń leśnych, ustalanych i określanych pod kątem widzenia ich wartości gospodarczej. Tak rozumiane „typy“ czyli elementarne jednostki gospodarczo-leśne, ze względu na konieczne ustosunkowanie terminologii w tej dziedzinie z terminologią fitosocjologiczną, zasługiwałyby w zupełności na nazwę „typów zrzeszenia leśnego“. Termin ten, jak już zaznaczyliśmy wyżej, byłby wskazany z tego względu, że zrzeszenia leśne rozpatrywane pod tym kątem widzenia, mogą odpowiadać różnym socjologicznym kategorjom pojęć, a więc naprz w jednym wypadku asocjacji, w innym

formacji, w innym jeszcze — zupełnie nieokreślonej jednostce, czyli, socjologicznie biorąc, mogą być jednostkami wszelkiej taksonomicznej rangi lub bliżej nieokreślonemi. Taką właśnie jednostkę nazywa się w fitosocjologii *z r z e s z e n i e m* (Pflanzengesellschaft, rastitielnoje soobszczestwo). Termin ten w sposób logiczny (w przeciwieństwie do takich wyrażen jak „typ lasu“ lub „typ drzewostanu“ u Morozowa) wiąże język fitosocjologii z językiem leśnictwa, w którym przyjęło się nazwą „typ“ oznaczać elementarną gospodarczą jednostkę, odgradzając jednocześnie tę ostatnią, z jednej strony od czysto fitosocjologicznego pojęcia asocjacji leśnej, z drugiej od czysto techniczno-leśnego pojęcia typu drzewostanu (nie w Morozowskim lecz ogólnem, wyżej omówionem znaczeniu).

Ostatecznie uważać należy za konieczne, ze względu na należyte rozwinięcie i postawienie kwestji t. zw. typów w leśnictwie, rozgraniczenie trzech zasadniczych i różnorodnych pojęć o elementarnej jednostce klasyfikacyjnej lasów (jednostce socjologicznej i technicznej), a w związku z tem ustalenie trzech terminów: 1) *A s o c j a c j a* leśna czyli *z e s p ó ł* leśny (Waldassoziation, liesnaja assocjacja) dla oznaczenia elementarnej jednostki w klasyfikacji czysto fitosocjologicznej; 2) *T y p* drzewostanu (Holzbestandtyp, tip nasazdienij) dla oznaczenia podobnej jednostki w klasyfikacji techniczno-leśnej drzewostanów; 3) *T y p* zrzeszenia leśnego (Waldgesellschafttyp, tip liesnogo soobszczestwa) dla oznaczenia podobnej jednostki w t. zw. typologicznej klasyfikacji drzewostanów, grupującej je na podstawie fitosocjologicznych lub fitogeograficznych kryterjów, inaczej także; grupującej zrzeszenia leśne pod kątem widzenia ich gospodarczej wartości.

Zusammenfassung: Zur Terminologie der Elementareinheiten in der sogenannten Waldtypologie.

Der Verfasser hält, zwecks entsprechender Begriffsentwicklung in der sogenannten Typenfrage (Waldtypologie) eine genaue Trennung und Begrenzung dreier elementaren Standpunkte in der Klassifikation der Grundeinheiten der Wälder eines rein pflanzensoziologischen, eines sogl. typologischen und eines rein forsttechnischen Standpunktes für notwendig. Die entsprechenden wissenschaftlichen Ausdrücke lauten. *Waldassoziation* (*z e s p ó ł* leśny — (polnisch) *liesnaja assocjacja* — russisch), zur Bezeichnung der Elementareinheit bei einer rein pflanzensoziologischen Klassifikation der Wälder, d. h. einer solchen, welche die *Waldgesellschaften* an der Hand ausschliesslich pflanzensoziologischer Kriterien gruppiert; *Holzbestandtypus* (*t y p* drzewostanu — polnisch, *tip nasazdienja* —

russisch) zur Bezeichnung der elementaren Einheit in einer rein forsttechnischen Klassifikation, welche die *Holzbestände* (drzewostany polnisch, nasazdienja — russisch) nur auf Grund forsttechnischer Merkmale zusammenstellt; *Waldgesellschaftstypus* (typ zrzeszenia leśnego — polnisch), tip liesnogo soobszczestwa — russisch) zum Ausdrücken einer ähnlichen Einheit in der (sog. typologischen) *Holzbestände klassifikation* auf Grundlage pflanzensoziologische oder pflanzengeographischer Kriterien, oder anders gesagt, in einer solchen Klassifikation, welche die *Waldpflanzengesellschaften* vom forstwirtschaftlichen Standpunkte aus ordnet (Cajander und Morozoff).

Ausdrücke aus dem letzt genannten Gebiete, wie „Waldtyp“ der finnischen, „tip liesa“ der russischen Forstmänner, und auch „tip nasazdienij“ (Typus der Holzbestände) von Morozoff, bezeichnet der Verfasser, sowohl vom Standpunkte der pflanzensoziologischen, wie auch forstwissenschaftlicher Terminologie, als ungenaue und irreführende, und beantragt den Ausdruck „*Waldgesellschaftstypus*“ (typ zrzeszenia leśnego — polnisch, tip liesnogo soobszczestwa — russisch) für die elementare Einheit der waldtypologischen Klassifikation zu gebrauchen. Der Ausdruck wäre deswegen angezeigt, weil die Waldgesellschaften vom Standpunkte ihrer wirtschaftlichen Bedeutung bestimmt und klassifiziert, verschiedenen soziologischen Begriffskategorien entsprechen können, also z. B. einerseits einer Assoziation oder einer Formation, andererseits einer, noch ganz unbestimmten Einheit, was, soziologisch genommen, sie zu den Einheiten jeder Wertigkeit oder einer näher unbestimmten, macht.

Eine solche Einheit wird in der Pflanzensoziologie als „Pflanzengesellschaft“ (zrzeszenie roślinne — polnisch, rastitelnoje soobszczestwo — russisch) genannt, der beantragte Ausdruck verbindet in logischer und unzweideutiger Weise (im Gegensatze zu den obengenannten) die pflanzensoziologische mit der forstwissenschaftlichen Sprache, in welcher es üblich geworden ist unter dem Namen „Typus“ eine elementare forstwirtschaftliche Einheit zu verstehen.